

Gemeenteraad Tytsjerksteradiel

Burgum, 23 maart 2021

ons kenmerk : S2021-08578
dossier : Z2018-13695
behandeld door : Aukje van der Galien
telefoonnummer : 14 0511
uw brief van :
uw kenmerk :
onderwerp : **Beantwoording vragen regenwatersystemen tbv raadsvergadering 25 maart**

Geachte raadsleden,

Voor het agendapunt Regenwatersystemen (procesgang en lessons learned) bent u in de gelegenheid gesteld om een week voor de raadsvergadering van 25 maart 2021 vragen in te dienen om daarover met elkaar in gesprek te gaan. Op donderdag 18 maart 2021 hebben wij onderstaande vragen van de PvdA ontvangen. Graag beantwoordt het college de vragen met deze brief.

Vraag 1. Was een andere keuze van het college niet mogelijk om tot een oplossing met onze inwoners te komen?

Het college heeft verschillende oplossingsrichtingen overwogen voordat wij tot het besluit zijn gekomen om een proefproces te starten. Dit heeft u kunnen lezen in het collegevoorstel van 22 januari 2019 (document: 2019-1-30 WOB E-mail van gemeente aan PlasBossinade Advocaten N.V. Bijlage Bestuurlijk advies). Het college heeft voor het proefproces gekozen, omdat dit de meest zorgvuldige wijze was om duidelijkheid te krijgen op de vraag of de gemeente kopers van bouw kavels mocht verplichten een regenwatersysteem af te nemen. Het was onzorgvuldig geweest wanneer de gemeente compensatie had geboden aan de kopers, zonder dat vast was komen te staan dat de gemeente in strijd met de wet had gehandeld. Het had getuigd van onbehoorlijk bestuur o.a. vanwege het rechtszekerheidsbeginsel wanneer de gemeente het risico van strijd met de wet had verzwegen. In onze ogen was dit de enige juiste en zorgvuldige manier om duidelijkheid over dit risico te krijgen.

Vraag 2. Waarom heeft het college toch gekozen voor een gerechtelijke procedure, als zowel de externe advocaat als de interne jurist TD de kans van slagen bij een gerechtelijke procedure niet heel groot achten?

De interne en externe jurist hebben beide beoordeeld of het verplichten van het regenwatersysteem vanwege strijd met artikel 122 Woningwet een risico oplevert. De interne jurist heeft aangegeven dat het inderdaad een risico oplevert en dat hoewel de uitkomst vooraf niet met zekerheid kan worden voorspeld, gelet op de jurisprudentie het meest aannemelijk is dat de verplichting om een regenwatersysteem af te nemen door de rechter nietig wordt verklaard. De externe advocaat heeft aangegeven dat er sprake was van een reëel risico, maar dat gelet op het gebrek aan jurisprudentie over dit onderwerp niet met zekerheid kan worden voorspeld hoe een rechter hierover zal oordelen.

Hoewel beide juristen hebben aangegeven dat het risico reëel was en dat het aannemelijk is dat we in strijd met artikel 122 van de Woningwet hadden gehandeld, kon dit niet met zekerheid worden gesteld. Er was nog geen uitspraak door een rechter gedaan over het verplichten van een regenwatersysteem bij de aankoop van een kavel en de strijdigheid met artikel 122 Woningwet. Een uitspraak hierover kon daarom beide kanten nog uitvallen. Het college heeft vanwege deze onduidelijkheid en de in acht te nemen zorgvuldigheid gekozen voor een openbare gerechtelijke procedure.

Vraag 3. Waarom heeft het college onze Raad niet de mogelijkheid gegeven om hun bedenkingen of bezwaren te geven op het besluit van het college bij een schaderisico van maximaal € 1,7 miljoen.

Het college is van mening dat wij u goed hebben meegenomen in de voorbereiding, aanloop naar en tijdens het verloop van het proefproces. Zo heeft u op 14 februari 2019 tijdens de besloten raadsbijeenkomst via een presentatie informatie gekregen over het proefproces en heeft u de gelegenheid gehad om vragen te stellen. Vervolgens hebben wij uw raad in mei per brief op de hoogte gesteld van de stand van zaken. In juni 2019 is de stand van zaken tijdens een besloten raadsvergadering besproken. In september 2019 heeft u besloten om de geheimhouding op de stukken op te heffen en bent u gevraagd of u het raadsvoorstel ook inhoudelijk wilde bespreken. Daar bleek geen behoefte aan te zijn. Hierna is het proefproces gestart. Het was zorgvuldiger geweest als een en ander aanvullend op het bovengenoemde formeel voor wensen en bedenkingen aan u was voorgelegd.

Vraag 4. Waarom heeft het college de Raad geen scenario van de procedure voorgelegd, zoals de externe advocaat wel aan u heeft gedaan?

Het is ons niet duidelijk wat precies met de vraag wordt bedoeld. Mogelijk doelt u met 'scenario van de procedure' op de mogelijke uitkomsten van de procedure. In de powerpoint van de presentatie d.d. 14 februari 2019 is aan de raad voorgelegd dat het proefproces de uitkomst 'winnen' kon hebben, waardoor de gemeente duidelijkheid zou hebben en er verder geen gevolgen waren. Een andere uitkomst was 'verliezen'. In dat scenario zou de rechtbank het beding nietig verklaren en zou de koper het geld terug kunnen vorderen. In de presentatie hebben wij deze scenario's aan u voorgelegd.

Mogelijk doelt u met 'scenario van de procedure' op andere oplossingsrichtingen dan het aangaan van een proefproces. Met de externe advocaat zijn verschillende oplossingsrichtingen besproken. Deze zijn verwerkt in een collegevoorstel (document: 2019-1-30 WOB E-mail van Gemeente aan PlasBossinade Advocaten N.V. Bijlage Bestuurlijk advies). Tijdens de presentatie op 14 februari 2019 is de optie 'Horen, zien en zwijgen' benoemd. Bij een betrouwbare overheid past echter alleen de oplossingsrichting: het voorleggen van de vraag aan de rechter in een juridische procedure. Dat samen met het feit dat het een collegebevoegdheid betreft, zijn de verschillende oplossingsrichtingen niet aan de raad voorgelegd.

Vraag 5. Waarom heeft het college geen mediation of een andere vorm van geschillenbeslechting overwogen? Was het college zo overtuigd van haar gelijk, dat u de procedure wel zal winnen? Als dit zo is, waarom heeft u dan besloten om geen Hoger beroep in te stellen?

Allereerst is van belang dat het proefproces bedoeld was om duidelijkheid te krijgen over de vraag of het verplicht afnemen van een regenwatersysteem bij de aankoop van een kavel in strijd is met artikel 122 van de Woningwet. Er was geen sprake van een conflict, maar van twijfel of de gemeente juridisch wel juist heeft gehandeld. Het college was niet overtuigd van haar gelijk. Juist vanwege de onduidelijkheid is de rechtbank door middel van een proefproces gevraagd om de gewenste duidelijkheid te geven.

Alternatieve geschillenbeslechting is er in diverse vormen: arbitrage, bindend advies en mediation. Voor het proefproces was het erg belangrijk dat partijdigheid is uitgesloten en dat de procedure in de openbaarheid wordt gevoerd. Voor alle drie de vormen geldt dat de eis van openbaarheid niet van toepassing is. Verder is de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van een overheidsrechter met vele wettelijke waarborgen omringd. In het bijzonder strookt mediation niet met het doel van het proefproces. Mediation is bedoeld om een conflict op te lossen. De mediator neemt geen beslissing. Daarom waren deze alternatieve vormen van geschillenbeslechting niet geschikt voor dit proces.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,
de secretaris/directeur, de loco-burgemeester,

H.M. van Gils

G. Hoekstra-Mozes